

รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาสมุทรปราการ*

TEACHER DEVELOPMENT MODEL TO ENHANCE THE POTENTIAL IN
OPERATING STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEMS IN SCHOOLS

UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA

OFFICE SAMUT PRAKAN

สุปวีณ์ ชูรัมย์¹, อัจฉรา วัฒนานรงค์², โกศล มีคุณ³ และธารินทร์ รasanond⁴

Supawee Chooratsamee¹, Achara Whattananarong², Kosol MeeKun³ and Tharin Rasanond⁴

¹⁻⁴มหาวิทยาลัยพะเยา

¹⁻⁴University of Phayao, Thailand

Corresponding Author's Email: Supaweechooratsamee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสมุทรปราการ และ 2) สร้างและประเมินรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การวิจัยดำเนินการเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพครู กลุ่มตัวอย่างเป็นครู จำนวน 360 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประเมินรวมค่า มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .820-.951 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ระยะที่ 2 เป็นการสร้างและประเมินรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การร่างรูปแบบการพัฒนาครู โดยนำผลการวิจัยในระยะที่ 1 มาบูรณาการกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบด้วยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นที่ 2 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประเมินรวมค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพครู ได้แก่ ปัจจัยภายในตัวครู คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยภายนอกโรงเรียน คือ ความร่วมมือของผู้ปกครอง และ

* Received 1 March 2026; Revised 6 March 2026; Accepted 1 April 2026

การสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของ ศักยภาพครูได้ร้อยละ 71.80 และ 2) รูปแบบการพัฒนาครูที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนาครู, ศักยภาพครู, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the factors affecting teachers' potential in operating student care and support systems in schools under the Secondary Educational Service Area Office Samut Prakan, and 2) to develop and evaluate a teacher development model to enhance teachers' potential in operating student care and support systems. The research was conducted in two phases. Phase 1 aimed to study the factors affecting teachers' potential. The sample consisted of 360 teachers selected through stratified random sampling. The research instrument was a rating-scale questionnaire with reliability coefficients ranging from .820 to .951. Data were analyzed using frequency, percentage, and stepwise multiple regression analysis. Phase 2 involved the development and evaluation of a teacher development model to enhance teachers' potential. This phase consisted of two steps. The first step involved drafting the teacher development model by integrating the findings from Phase 1 with the concept of a Professional Learning Community (PLC). The appropriateness of the model was examined through a focus group discussion with seven experts, and the data were analyzed using content analysis. The second step involved evaluating the appropriateness and feasibility of implementing the model by collecting opinions from 30 stakeholders using a rating-scale questionnaire. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The findings revealed that: 1) the factors affecting teachers' potential included internal factors, namely achievement motivation and information technology competency, and external factors, namely parental cooperation and support from communities and external agencies. These factors together explained 71.80 percent of the variance in teachers' potential. 2) The

developed teacher development model showed a high level of appropriateness and feasibility for practical implementation.

Keywords: Teacher development model, Teachers' potential, Student care and support systems, Professional Learning Community (PLC)

บทนำ

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้บทบาทของสถานศึกษาไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาความรู้เชิงวิชาการเท่านั้น แต่ต้องส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) โดยเฉพาะภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาวะทางจิต การเรียนรู้ และความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ (UNESCO, 2020; UNICEF, 2022) โรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีกลไกในการดูแล ช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงถูกพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานเชิงระบบ โดยครอบคลุมกระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหา ตลอดจนการส่งต่อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552; กรมสุขภาพจิต, 2551) งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศยืนยันว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพสามารถส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การปรับตัวทางสังคม และสุขภาพจิตของนักเรียน รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน (มาโนช ตัญยงค์ และวัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง, 2564; สุมิตร เทพุลอย, 2566; Kanya, Fathoni, & Ramdani, 2021)

อย่างไรก็ตาม แม้โรงเรียนส่วนใหญ่จะมีการดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าว แต่ยังพบข้อจำกัดหลายประการ อาทิ ภาระงานครูที่สูง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการดูแลช่วยเหลือที่ยังไม่ลึกซึ้ง การจัดเก็บและใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ยังไม่เป็นระบบ ตลอดจนความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนที่ยังไม่เข้มแข็ง (วุฒิพงษ์ พันทิวา, 2563; สุริยา สงทอง, 2566; Hsieh, Chen, & Li, 2024) ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของระบบ คือ “ศักยภาพครู” ซึ่งครอบคลุมทั้งแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การทำงานเป็นทีม และการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและเครือข่ายภายนอก (ทวีป วงษ์ปัญญา, 2563; ภาคินี แซ่ไคว้ และมลทิรา คำมณี, 2565; ศุภวรรณ ศุภพร และนเรศ ชันธะรี, 2565)

แนวคิดด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ชี้ให้เห็นว่าครูที่มีแรงผลักดันภายในสูงมักแสดงพฤติกรรมเชิงรุกในการช่วยเหลือนักเรียนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (McClelland, 1987) ขณะที่ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญต่อการจัดเก็บ วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลนักเรียนเพื่อการตัดสินใจเชิงประจักษ์ (Ertmer & Ottenbreit-Leftwich, 2010) นอกจากนี้ ทฤษฎีระบบนิเวศทางสังคมของ Bronfenbrenner (1979) ยังชี้ว่าการพัฒนาผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชนอย่างบูรณาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าความร่วมมือของผู้ปกครองและการสนับสนุนจากชุมชนมีผลต่อประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ยังพบความท้าทายด้านการพัฒนาศักยภาพครู การใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการข้อมูล และการประสานเครือข่ายความร่วมมือ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ, 2568) จึงสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพครูที่มีความเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ สามารถบูรณาการแนวคิดด้านแรงจูงใจ เทคโนโลยี การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และการสนับสนุนจากชุมชนเข้าไว้ด้วยกันอย่างเป็นระบบ

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ครูมีความพร้อมด้านความรู้ ทักษะ และเครื่องมือที่จำเป็น อันจะนำไปสู่การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และยั่งยืนในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
2. เพื่อสร้างและประเมินรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีอย่างน้อย 3 ปัจจัย และร่วมกันอธิบายได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40
2. รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ปฏิบัติ อยู่ในระดับมากขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยมีรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 360 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และดำเนินการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)) ตามสัดส่วนการจัดกลุ่มขนาดโรงเรียน กลุ่มขนาดโรงเรียนละ 120 คน

2. ตัวแปรการวิจัย ได้แก่ ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร การทำงานเป็นทีม ความร่วมมือของผู้ปกครอง การสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก และตัวแปรตาม คือ ศักยภาพครู ประกอบด้วย ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทักษะการวางแผนและปฏิบัติการ ทักษะการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ การติดตามและประเมินผล การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี และเจตคติที่ดีและจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยนำมาสร้างแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า 5 ระดับ (Summated rating scales) ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือในแต่ละตัวแปร ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990) มีค่าตั้งแต่ .820 ถึง .951 ส่วนค่าอำนาจจำแนกรายข้อพิจารณาจากค่า Item-Total Pearson correlation coefficient (r) พบว่า ทุกข้อมีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และประสบการณ์สอน สถิติที่ใช้คือ ความถี่ และค่าร้อยละ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ระยะที่ 2 การสร้างและประเมินรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ประกอบด้วยการศึกษา 2 ขั้น ดังนี้

1. การสร้างรูปแบบ โดยนำปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพครูมาสร้างรูปแบบ โดยใช้แนวคิดและหลักการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งรูปแบบประกอบด้วย 4 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการพัฒนา และ 4) แนวทางการประเมินผล แล้วนำร่างรูปแบบไปตรวจสอบด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน และใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เพื่อจัดทำเป็นรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

2. การประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยสร้างแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า 5 ระดับ (Summated rating scales) และนำไปสอบถามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ตำแหน่ง สถิติที่ใช้คือ ความถี่ ค่าร้อยละ และผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มี 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายในตัวครู ประกอบด้วย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยภายนอกโรงเรียน ประกอบด้วย ความร่วมมือของผู้ปกครอง การสนับสนุนจากชุมชน และหน่วยงานภายนอก โดยร่วมกันอธิบายได้ร้อยละ 71.8 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ผลการวิเคราะห์ Stepwise โมเดลที่ 4	สปส.การถดถอย		t	p-value
	B	β		
Constant	.292		1.923*	.055

1. ความร่วมมือของผู้ปกครอง	.377	.438	9.502**	.000
2. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	.244	.228	6.426**	.000
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.174	.198	5.723**	.000
4. การสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก	.147	.176	3.649**	.000
$R = .849, R^2 = .721, R^2_{adj} = .718, F (229.435), p = .000$				

** หมายถึง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

* หมายถึง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2. รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการพัฒนา และ 4) แนวทางการประเมินผล โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติพบว่าอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาารูปแบบการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มี 4 ปัจจัย คือ 1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ความร่วมมือของผู้ปกครอง และ 4) การสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก โดยร่วมกันอธิบายได้ร้อยละ 71.8 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีอย่างน้อย 3 ปัจจัย และร่วมกันอธิบายได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ซึ่งผลการวิจัยอภิปรายได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน มี 4 ปัจจัย ที่พบเช่นนี้อธิบายได้ว่า การวิจัยนี้มีกรอบแนวคิดการวิจัย และมีการกำหนดขอบเขตของตัวแปรปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพครู จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มข้นและคัดสรรตัวแปรที่มีแนวโน้มสัมพันธ์กับศักยภาพ

ครู ซึ่งตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สามารถอภิปรายแต่ละตัวแปรได้ดังนี้

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากครูที่มีแรงจูงใจสูงมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง ปรับปรุงวิธีการทำงาน และรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ของผู้เรียนอย่างจริงจัง ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ McClelland (1961) ที่อธิบายว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จตามมาตรฐานที่สูง รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรุฬห์พร แสงแพง (2563) ไพรัชช์ แสงแก้ว (2567) และ มธุรส ผุดผ่อง (2563) ที่พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการพัฒนาตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ส่วนความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากทักษะดิจิทัลช่วยให้ครูสามารถจัดเก็บ วิเคราะห์ และติดตามข้อมูลนักเรียน รวมทั้งสื่อสารและประสานงานได้อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การตัดสินใจเชิงวิชาชีพมีความรวดเร็วและแม่นยำมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จักรพงษ์ ตระการไทย และนเรศ ชันธะรี (2562) และ อรรถพล สุนทรพงศ์ (2565) ที่พบว่าทักษะเทคโนโลยีของครูมีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งสอดคล้องกับรายงานของ OECD (2021) ที่ระบุว่าทักษะดิจิทัลเป็นสมรรถนะหลักของครูยุคใหม่ในการบริหารจัดการข้อมูลผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ในส่วนของความร่วมมือของผู้ปกครอง พบว่าเป็นปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพครู เนื่องจากการมีส่วนร่วมของครอบครัวช่วยให้ครูได้รับข้อมูลเชิงบริบทของผู้เรียน สามารถวางแผนช่วยเหลือ ติดตาม และประเมินผลได้อย่างต่อเนื่องและเป็นองค์รวม สอดคล้องกับแนวคิด School–Family Partnerships ของ Epstein (2018) ตลอดจนผลการศึกษาของ ศุภวรรณ ศุภสร และนเรศ ชันธะรี (2565) และแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2559). ที่ชี้ว่าความร่วมมือของผู้ปกครองเป็นกลไกสำคัญต่อความสำเร็จของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นอกจากนี้ การสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานภายนอกยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมทรัพยากร เครือข่ายการส่งต่อ และข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของผู้เรียน ทำให้การช่วยเหลือมีความครบวงจรและยั่งยืนมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มธุรส ผุดผ่อง (2563) ศิริลักษณ์ ติวสุวรรณวร (2565) ศุภกร รัตนวงษ์ (2565) และ พัชริกา ศรีลัมภ์ และรัตนากาญจนพันธ์ุ (2565) ที่ยืนยันว่าการสนับสนุนจากภาคส่วนภายนอกเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ประเด็นที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทั้ง 4 ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความร่วมมือของผู้ปกครอง และการสนับสนุนจากชุมชนและ

หน่วยงานภายนอก สามารถร่วมกันอธิบายศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนได้ร้อยละ 71.8 ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรที่คัดเลือกมาศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพครูอย่างมีนัยสำคัญ อาจเป็น เพราะ ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแรงขับเคลื่อนที่ส่งเสริมให้ครูมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง ขณะที่ ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการข้อมูลและคัด กรองนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพงษ์ ตรีการ ไทย และนเรศ ชันชะรี (2562) ที่พบว่าทักษะเทคโนโลยีช่วยให้การติดตามและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้เรียนมีความรวดเร็วและแม่นยำมากขึ้น ในขณะเดียวกัน ความร่วมมือของผู้ปกครองและการ สนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานภายนอกทำหน้าที่เป็นทรัพยากรและเครือข่ายสนับสนุนที่ ช่วยเสริมการดำเนินงานของครูให้มีความครบวงจรและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการได้รับข้อมูลเชิง ลึกและการส่งต่อบริการเฉพาะทาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริลักษณ์ ตัวสุวรรณวร (2565) และ พัชริภา ศรลัมภ์ และรัตนา กาญจนพันธุ์ (2565) ที่ยืนยันว่าปัจจัยภายนอก ดังกล่าวสามารถพยากรณ์และเสริมประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ในระดับสูง

2. ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบมีองค์ประกอบที่ชัดเจน เป็นระบบ และเชื่อมโยงกันอย่างมีเหตุผล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการพัฒนา และแนวทางการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง องค์ประกอบของรูปแบบของ ทิศนา ขัมมณี (2550) แนวคิดการพัฒนาวิชาชีพครูของ Guskey (2002) ตลอดจนผลการวิจัยของ ศรีณย์ เปรมสุข (2566) และ ญาดา สังขวิญญู (2565) ที่ยืนยันว่ารูปแบบที่มีโครงสร้างชัดเจนและมีระบบประเมินผลที่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ จะมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทสถานศึกษา นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อมรรัตน์ สารเลื่อนแก้ว และวิทยา จันทร์ศิลา (2562) ที่ชี้ว่า รูปแบบที่ออกแบบอย่างเป็นระบบและมีการติดตามประเมินผลต่อเนื่อง จะมีความเป็นไปได้สูง ในการนำไปปฏิบัติ

นอกจากนี้ รูปแบบการพัฒนาครูในงานวิจัยนี้ได้นำแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ (PLC) มาเป็นกลไกหลักในการพัฒนา โดยประกอบด้วยขั้นตอนการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทดลองปฏิบัติและสะท้อนผล และการสรุปแนวปฏิบัติเพื่อความ ยั่งยืน ซึ่งได้รับการประเมินในระดับมากทุกขั้นตอน สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักพัฒนาครู และบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) และสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2563) ที่ระบุว่า PLC เป็นกระบวนการพัฒนาวิชาชีพที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การสะท้อนคิด และการ พัฒนาสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทิพย์วิมล วังแก้วศิริยุ

และคณะ (2564) และ พิรุฬห์พร แสนแพง (2563) ที่ยืนยันว่า PLC เป็นกลยุทธ์ระดับองค์กรที่ช่วยเสริมสร้างความร่วมมือ การพัฒนาตนเองของครู และสามารถนำไปใช้ได้จริงในสถานศึกษา

ดังนั้น รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จึงมีระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพและเสริมสร้างศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม และสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะสำคัญของ PLC ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นกรอบแนวคิดสำคัญว่า ศักยภาพของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมิได้เกิดจากปัจจัยด้านบุคคลเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลจากปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยภายในตัวครู และ ปัจจัยภายนอกเชิงระบบของโรงเรียนและชุมชน ที่ทำงานเกื้อหนุนกันอย่างเป็นพลวัต โดยปัจจัยภายในที่สำคัญ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นฐานสำคัญของการปฏิบัติงานเชิงรุกของครู ขณะที่ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความร่วมมือของผู้ปกครอง และ การสนับสนุนจากชุมชน และหน่วยงานภายนอก ทำหน้าที่เป็นกลไกสนับสนุนเชิงโครงสร้างที่ช่วยให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดประสิทธิผล นอกจากนี้ ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูที่พัฒนาขึ้นพบว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สะท้อนว่ารูปแบบดังกล่าวสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางเชิงระบบในการพัฒนาศักยภาพครูได้จริงในบริบทสถานศึกษา ในเชิงการนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพครูอย่างเป็นระบบ โดยส่งเสริม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผ่านการพัฒนาวิชาชีพ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการสนับสนุนทรัพยากรด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสม ควบคู่กับการสร้าง เครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ รูปแบบการพัฒนาครูที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูของสถานศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้ ในเชิงวิชาการ งานวิจัยนี้มีคุณค่าในการขยายองค์ความรู้ด้านการบริหารการศึกษา โดยเสนอ กรอบแนวคิดเชิงบูรณาการระหว่างปัจจัยภายในตัวครูกับปัจจัยภายนอกของระบบโรงเรียน ที่ส่งผลต่อศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อีกทั้งยังพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูที่เชื่อมโยงกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ซึ่งสามารถใช้เป็นฐานแนวคิดสำหรับการวิจัยและการพัฒนานโยบายด้านการพัฒนาครูในอนาคต สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยอื่นเพิ่มเติม

ที่อาจมีอิทธิพลต่อศักยภาพครู เช่น วัฒนธรรมองค์การ ลักษณะงานของครู หรือคุณลักษณะส่วนบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเชิงลึกมากยิ่งขึ้น รวมทั้งควรพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูโดยบูรณาการแนวคิดทางทฤษฎีอื่น เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ทฤษฎีองค์การแห่งการเรียนรู้ หรือทฤษฎีสมรรถนะ และดำเนินการวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมที่เสริมสร้างแรงจูงใจและทักษะด้านเทคโนโลยีของครู พร้อมทั้งติดตามผลในระยะยาวเพื่อประเมินความยั่งยืนของผลลัพธ์จากการใช้รูปแบบการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2551). คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6) (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). รายงานการพัฒนาคู่มือการศึกษาประจำปี 2562 (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จักรพงษ์ ตระการไทย และนเรศ ชันธะวี. (2562). การดำเนินการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษายุคดิจิทัล. วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต, 21(1), 41-49.
- ญาดา สังขวิญญู. (2565). รูปแบบการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้แนวคิดวงจรคุณภาพเดมมิงสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ทวีป วงษ์ปัญญา. (2563). การศึกษาแรงจูงใจในการพัฒนาศักยภาพครู. วารสารการศึกษาไทย, 5(2), 89-102.
- ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ, ปริญญา มีสุข และอังคณา วงษ์รักษา. (2564). กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในประเทศไทยและต่างประเทศ. วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ, 8(1), 180-199.
- ทิศนา แคมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้ เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชริภา ศรีลัมภ์ และรัตนากาญจนพันธุ์. (2565). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเมืองบางปู จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. Journal of Roi Kaensam Academi, 7(9), 189-198.

- พิรุฬห์พร แสนแพง. (2563). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาตนเองด้วยกระบวนการ PLC ของครูศูนย์การศึกษาอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 6(2), 138–146.
- ไพรัชช์ แสงแก้ว. (2567). แนวทางการพัฒนาระดับศักยภาพครูในยุคศตวรรษที่ 21 ตามหลัก วุฒิธรรม 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์, 6(2), 138–146.
- ภาคินี แซ่ไคว้ และมลทิรา คำมณี. (2565). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาการเรียนการสอนของครู. วารสารเทคโนโลยีการศึกษา, 7(2), 78–90.
- มธุรส ผุดผ่อง. (2563). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- มาโนช ตัญยงค์ และวัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง. (2564). การศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี สหวิทยาเขตพุทไธสง. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- วุฒิพงษ์ พันทิวา. (2563). สภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศรัณย์ เปรมสุข. (2566). การพัฒนารูปแบบบริหารเชิงกลยุทธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ศิริลักษณ์ ดิวสุวรรณบวร. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- ศุภกร รัตนวงษ์. (2565). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จันทบุรี ตราด. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

- ศุภวรรณ ศุภสร และนเรศ ชันชะรี. (2565). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 22(1), 73-80.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. (2568). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2566 – 2570. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. สมุทรปราการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2559). การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). สภาพความสำเร็จและแนวทางการสร้างความเข้มแข็ง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2563). ประกาศสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เรื่อง การเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ประจำปี 2563.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อน กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ”สู่สถานศึกษา. เรียกใช้เมื่อ 7 พฤศจิกายน 2567, จาก <https://www.kruchiangrai.net/wp-content/uploads/2019/11/PLC.pdf>
- สุมิตร เทพุลอย. (2566). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สุริยา สงทอง. (2566). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบ้านเกาะ อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรธานี. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- อมรรัตน์ สารเถื่อนแก้ว และวิทยา จันทรศิลา. (2562). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 22(3), 288-298.
- อรรถพล สุนทรพงศ์. (2565). ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. ใน

วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.

- Bronfenbrenner, U. (1979). *The Ecology of Human Development: Experiments in Nature and Design*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essential of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Epstein, J. L. (2018). *School, family, and community partnerships: Your handbook for action* (4th ed.). Retrieved from <https://www.govinfo.gov/content/pkg/ERIC-ED467082/pdf/ERIC-ED467082.pdf>
- Ertmer, P., & Ottenbreit-Leftwich, A. T. (2010). Teacher Technology Change: How Knowledge, Confidence, Beliefs and Culture Intersect. *Journal of Research on Technology in Education*, 42, 255-284.
- Guskey, T. R. (2002). Professional Development and Teacher Change. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 8, 381-391.
- Hsieh, C. C., Chen, Y.N. & Li, H.C. (2024). Impact of school leadership on teacher professional collaboration: evidence from multilevel analysis of Taiwan TALIS 2018. *Journal of Professional Capital and Community*, 9(1), 1-18.
- Kanya, K., Fathoni, A.B., & Ramdani., Z. (2021). Factors affecting teacher performance. *International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE)*, 10(4), 1462-1468.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- McClelland, D. C. (1987). Characteristics of successful entrepreneurs. *Journal Creation Behavior*, 21 (1): 18
- McClelland, D.C. (1961). *The Achieving Society*. New York: The Free Press.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2021). *OECD Digital Education Outlook 2021 : Pushing the Frontiers with Artificial Intelligence, Blockchain and Robots*. OECD Publishing. Retrieved from <https://doi.org/10.1787/589b283f-en>

UNESCO. (2020). Education in a post-COVID world: Nine ideas for public action.

Retrieved from <https://www.unesco.org>

UNICEF. (2022). The impact of family and social issues on child mental health.

Retrieved from <https://www.unicef.org>